

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3194/2021. (V. 19.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.IV.37.104/2019/9. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (Dancsné dr. Simon Mária ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó – az Abtv. 27. § alapján – a Kúria Kfv.IV.37.104/2019/9. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [3] 1.1. A perbeli felperes indítványozó volt hadigyámolt egyösszegű térítése és járadék megállapítása iránti kérelmeket terjesztett elő néhai édesapja hadirokkantságára alapítottan az elsőfokú hatóság előtt. Az elsőfokú hatóság két határozatában mind az indítványozó egyösszegű térítés megállapítása iránti, mind a volt hadigyámolt járadék megállapítása iránti kérelmét elutasította. A határozatok indokolása szerint az indítványozó hadigyámolti minősége nem állapítható meg, mert néhai édesapja hadirokkanttá válását okiratokkal vagy egyéb hitelt érdemlő módon nem tudta igazolni. Az indítványozó fellebbezése következtében eljáró másodfokú hatóság az elsőfokú határozatokat helybenhagyta. Indokolása szerint az indítványozó néhai édesapja hadifogságának ténye nem vitatható, hadi eredetű halála, hadi eredetű fogyatkozása, illetve egészségkárosodása az eljárás során sem az indítványozó által becsatolt okiratok, sem az eljárás során megkeresett szervek irat kutatásai alapján nem nyert hitelt érdemlő bizonyítást.
- [4] Az indítványozó a másodfokú határozattal szemben keresettel élt. Hivatkozott a testvérei ügyében született döntésekre, illetve a Kúria eseti döntésére, melyben úgy foglalt állást, hogy a jogbiztonságra való tekintettel, amennyiben pozitív döntés születik az egyik testvér ügyében, úgy a másik esetében is ilyen döntést kell hozni azonos tényállás mellett.
- [5] A közigazgatási és munkaügyi bíróság ítéletével az indítványozó keresetét elutasította. Rögzítette, hogy a jogalkotó a hadigondozásról szóló 1994. évi XLV. törvény (a továbbiakban: Hdt.) 7/A. § (2) bekezdésének *b)* pontjában a szabad bizonyítás elvét megszorította, és a volt hadigyámolti minőség megállapításához okirati bizonyítást írt elő. A bíróság helyállónak minősítette az alperes közigazgatási szerv hivatkozását az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 62. § (2) bekezdésére, kiemelve, hogy a közigazgatási szervet egy másik közigazgatási szerv helytelen jogértelmezése folytán meghozott döntése mint közokirat nem kötelezi jogellenes döntés meghozatalára. A bíróság álláspontja szerint ez nem járhat azzal a következménnyel, hogy a közigazgatási szervek vagy bíróságok a jogszabály előírásai ellenében, téves joggyakorlatot szentesítve megalapozatlan igénynek adjon helyt. A bíróság az alperessel egyetértve megállapította, hogy az indítványozó nem tartozott abba a személyi körbe, aki a kérelmét előterjeszthette volna, mivel nem tudta igazolni néhai édesapja hadirokkantságán alapuló volt hadigyámolt jogállását. A bíróság szerint ehhez az indítványozónak a volt hadigyámolti minőség megállapításához édesapjának tényleges hadirokkantságát igazoló okirati bizonyítékot kellett volna előadni.
- [6] Az indítványozó felülvizsgálati kérelmében hivatkozott a Hdt., az Ákr., a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény egyes rendelkezéseinek, valamint az Alaptörvény 28. cikkének sérelmére. Előadta, hogy a jogerős ítéletben foglalt jogértelmezés téves, keresete nem került teljeskörűen elbírálásra, az ítélet indokolása hiányos, bizonyítási indítványát nem bírálták el, egyes bizonyítékok értékelésével kapcsolatban sem tartalmaz indokolást. Kifejtette a Hdt. egyes rendelkezéseinek álláspontja szerinti helyes értelmezését. Kérelmében az indítványozó hivatkozott négy testvére ügyében

hozott hadigondozási pénzellátásra jogosító határozatokra, melyekben az eljáró hatóságok ugyanezen nyilatkozat és tanúvallomások alapján állapították meg a havi járadékra és egyösszegű térítésre vonatkozó jogosultságot.

- [7] A Kúria ítélete szerint a felülvizsgálati kérelem megalapozatlan, az elsőfokú bíróság az ügyben irányadó tényállást a szükséges mértékben feltárta, az alkalmazandó jogszabályokat pontosan meghatározta, és azokból helyes következtetésre jutott, mellyel a Kúria egyetértett. A felülvizsgálati bíróság korábbi határozataiban elvi tartalomként rögzítette, hogy a volt hadigyámolti igény- és járadékjogosultság megállapítása iránti kérelem elbírálása során a hatóság nem alapíthatja döntését egy másik hatóságnak a kérelmező testvére ügyében hozott határozatára. Így az alapul fekvő ügyben sem alapozza meg az indítványozó kérelmének teljesítését az a körülmény, hogy négy testvére ügyében az igény- és járadékjogosultságot különböző megyékben lévő hatóságok elismerték. Más hatóság hasonló ügyben hozott egyedi döntése a tényállási elemek részét képezheti, azonban jogi kötőerőt az ügyben nem jelent, mivel a közigazgatási eljárások olyan egyedi eljárások, amelyekben a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóság jogosult és egyben köteles önálló, ténybelileg és jogilag megalapozott döntést hozni. A Kúria ugyancsak megállapította, hogy a volt hadigyámolti igény- és járadékjogosultság megállapítása iránti eljárásban a kérelmezőnek okirattal kell igazolnia, hogy szülője hadirokkanttá vált vagy hadigondozásba vették. A Hdt. 26. § (4) bekezdése csak az egészségromlás hadi eredete vonatkozásában biztosítja a más hitelt érdemlő módon történő igazolást. Az egészségkárosodás mértékének megállapítása során kötött bizonyítás érvényesül. A kérelmező okiratba foglalt nyilatkozata nem tekinthető a szülő hadirokkantságát igazoló, a Hdt. 7/A. § (2) bekezdés *b)* pontja szerinti okirati bizonyítéknak, annak elfogadása egyik hatóság részéről a magánokiratba foglalt nyilatkozatot nem ruházza fel a közokiratokhoz fűződő kötőerővel.
- [8] 1.2. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában előadta, hogy álláspontja szerint a Kúria ítélete ellentétes az Alaptörvény XV. cikkével, XXVIII. cikk (1) bekezdésével és 28. cikkével.
- [9] Az indítványozó szerint az Alaptörvény XV. cikkének sérelmét jelentette az, hogy az alkotmányjogi panasszal támadott ítélet a Kúria gyakorlatától eltérően, homogén csoporton belül az indítványozót hátrányosan megkülönböztette. A Kúria ítéletében foglalt jogértelmezése nem egyeztethető össze az Alaptörvénnyel, mely olyan különbségtételhez vezetett, amely a Hdt.-ből szükségszerűen nem vezethető le. Azonos személyi körön (egyezon szülőktől származó testvérek) belül születtek eltérő döntések azonos tárgykörben, azonos jogi és ténybeli alapokon.
- [10] Az Alaptörvény 28. cikkének sérelmét is állította az indítványozó. Álláspontja szerint a Kúria ítélete a józan észnek ellentmond, az nem vizsgálta az ügy alapjogi vonatkozásait, illetve a kúriai döntés nem a Hdt. egyes rendelkezéseinek Alaptörvénnyel összhangban álló értelmezésén alapul.
- [11] A panaszban írtak szerint a Kúria ítélete sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, mivel az alaptörvény-ellenes jogszabály-értelmezés az ítéletet érdemben befolyásolta. Az Alaptörvénnyel összhangban nem áll jogszabály-értelmezés oka, hogy a bíróság a Hdt. céljának megállapítása során figyelmen kívül hagyta annak preambulumát, illetve jogalkotói indokolását.
- [12] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenképp azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [13] Az alkotmányjogi panasz határidőben érkezett, mivel az indítványozó a támadott bírósági döntést, a Kúria Kfv.IV.37.104/2019/9. számú ítéletét 2020. június 15-én vette át, az alkotmányjogi panaszát pedig 2020. augusztus 12-én terjesztette elő.
- [14] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozó jogosultságát megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XV. cikk, XXVIII. cikk (1) bekezdése, 28. cikk], a támadott bírói döntést, a Kfv.IV.37.104/2019/9. számú ítéletét, továbbá az alaptörvény-ellenességre vonatkozó okfejtést, valamint kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, valamint jogosultsága és érintettsége egyértelmű, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.
- [15] Az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési segéd szabály nem tekinthető olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére

hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani {3084/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [6]; 3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]}.

- [16] Erre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény 28. cikkével összefüggésben nem felel meg a befogadhatóság feltételeinek tekintettel arra, hogy az Alaptörvény 28. cikke nem minősül az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának. Az alkotmányjogi panasz ebben a részében nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésének *b)* pontján alapuló feltételnek, így az alkotmányjogi panasz érdemi vizsgálatának nincs helye.
- [17] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így fennállásukat az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [18] Az Alaptörvény XV. cikkének állított sérelmével kapcsolatosan az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy a jogalkalmazás egységének biztosítása az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése értelmében kifejezetten a Kúria – és nem pedig az Alkotmánybíróság – hatásköre, melyet a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 25–44. §-ai konkretizálnak {3119/2017. (V.30.) AB határozat, Indokolás [26]}. Alkotmányjogi panasz alapján „önmagában az ítéletek ellentmondása miatt, alapjog sérelme hiányában az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatja felül az ítéleteket akkor sem, ha azokat a Kúria hozta” {3195/2016. (X. 11.) AB határozat, Indokolás [23]; 3269/2016. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [17]}. Az indítványozó által a panaszban előadottak a bíróság jogértelmezését kifogásolják, nem alapozzák meg a XV. cikk sérelmének aggályát. Erre tekintettel az Alaptörvény XV. cikkével összefüggésben nincs helye a panasz érdemi vizsgálatának.
- [19] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmével kapcsolatban az Alkotmánybíróság felhívja a figyelmet arra a következetes gyakorlatára, hogy az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az ítéleteknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálata során van jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére, azonban nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazásának felülbírálatára {3212/2015. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [11]}. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}. Az alkotmányjogi panaszban felhívott érvek alapján a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog konkrét ügyben történő megsértésének kételye nem merül fel, mivel a Kúria ítéletéből megállapítható, hogy a Kúria a jogerős ítélet indokolását kiegészítette, érdemben megvizsgálta az indítványozó érveit, ítéletét erre tekintettel hozta meg.
- [20] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a XV. cikk és a XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelme vonatkozásában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz e vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételnek.
- [21] A fentiekre figyelemmel az indítvány nem tartalmaz olyan érvet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kérdését.
- [22] 4. A fentiek alapján az alkotmányjogi panasz nem felel meg részben az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében, részben az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2021. április 27.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1447/2020.

